

فارسی ۲

۱- در کدام موارد، برخی واژه‌ها درست معنا نشده‌اند؟

- (الف) رَشحه (چکیده) - تَفْرَج (سیرب) / گرز (کوپال) - بار (شرفیابی)
(ج) درای (زنگ کاروان) - غو (شورش) / نیلی (کبود) - درفش (علم)
(هـ) مرهم (التیام) - اسطوره (داستان خدایان قدیم) / پای مردی (شفاعت) - پشت پای (پاشنه)
(۱) ب - د - و   (۲) و - ه - ج   (۳) ج - و - الف   (۴) الف - ه - د

۲- معنای واژه‌ی «سبک» در کدام بیت با بیت زیر هماهنگ است؟

«چو برخواند کاوه همه محضرش / سبک سوی پیران آن کشورش»

- (۱) بس که در بحر طلب چون صبح شست افکنده‌ام / تا در آن شست سبک، صید گران آورده‌ام
(۲) دیدم که سرگران بود از خواب و صید کرده / از صیدگاه خسرو، کردم سبک سؤالش
(۳) سخن‌ها سبک گوی و بسته مگوی / مکن خام گفتار باریک اوی
(۴) خصم برکشتنم سبک برخاست / گفت صیدی عجب گران آمد

۳- در کدام بیت زمینه‌ی مَلّی حماسه دیده نمی‌شود؟

- (۱) چو شد شاه با دانش و قَر و زور / همی خواندش مرزبان، شهرگور
(۲) یکایک بیاراست با دیو، چنگ / نبد جنگ‌شان را فراوان درنگ
(۳) پری روی گلرخ بتان طراز / برفتند و بردند پیشش نماز
(۴) تبیره (= دهل) ببردند و پیل از درش / ببستند آذین به هر کشورش

۴- تعداد غلط‌های املائی کدام عبارت بیشتر است؟

- (۱) اول پسر را که نذیر نفس و عوض ذات ملک است، هلاک کنند و آن‌گاه پسری با چندان نجابت و رشد و خرد و کیاست.
(۲) دست روزگار غدار، رخسار حال ایشان بخرائید و سپهر آینه‌فام صورت مفارقت بدیشان نمود و در آب که مایع حیات ایشان بود، نقصان پدید آمد.
(۳) در عجز رای و خبث ضمیر و غلبه‌ی حرص و ضعف تدبیر، منزلتی که زبان از تغیر آن قاصر است و عقل در تصویر آن حیران.
(۴) چون کسی در سخن حجر افتاد حریم دل او غم را مباح گردد در همه احوال شکر واجب است اگر زخمی رسیدی و به جان گذندی بودی.

۵- در کدام بیت همهی واژگان از لحاظ املائی صحیح‌اند؟

- (۱) کتابیون چو آمد به نزدیک شاه / گو کوس برخواست از بارگاه
(۲) مظهر لطف ازل روشنی چشم امل / جامع علم و عمل جان جهان شاه شجاع
(۳) نی قوس ماند نی قزح نی باده ماند نی قدح / نی عیش ماند نی فرح نی زخم بر مرحم زند
(۴) مجلس شورا سطرگ، روح و کیلان بزرگ / بهر بداندیش گریگ، بهر خلایق شبان

۶- کدام بیت فاقد «حسن تعلیل» و دارای «استعاره» و «کنایه» است؟

- (۱) خیال آن بت خون‌ریز از چشمم نشد بیرون / از آن در خواب هم ریزد ز چشمم قطره‌های خون
(۲) به صدق کوش که خورشید زاید از نفست / که از دروغ سیه‌روی گشت صبح نخست
(۳) تا سر زلف تو در دست نسیم افتاده‌ست / دل سودازده از غصه دو نیم افتاده‌ست
(۴) مگر که لاله بدانست بی‌وفایی دهر / که تا بزاد و بشد جام می ز کف ننهاده

۷- آرایه‌ی مقابل کدام بیت درست نیست؟

- (۱) آب حیات کز ظلماتش نشان دهند / آبی است پیش کوثر آتش‌نشان ما (تلمیح - تناقض)
(۲) از آن شد رام با من ای عطایی آهوی وحشی / که بوی مهر آن وحشی غزال او هم شنید از من (حسن آمیزی - تشخیص)
(۳) دلم چون مار می‌پیچید ز مهرم سر مپیچ / رخت چون ماه می‌تابد ز خواجه رخ متاب (کنایه - جناس)
(۴) بتی دارم که گرد گل ز سنبل سایه‌بان دارد / بهار عارضش خطی به خون ارغوان دارد (استعاره - تشبیه)

۸- در بیت زیر کدام آرایه‌های ادبی به‌کار رفته است؟

«می‌کنیم از تر زبانی دشمنان را مهربان / می‌کند شبرین زمین شور را باران ما»

- (۱) ایهام تناسب - کنایه - حسن آمیزی
(۲) تشبیه - مجاز - تضاد
(۳) استعاره - پارادوکس - ایهام
(۴) مجاز - تضاد - استعاره

۹- در همهی ابیات به استثنای ..... واژه‌ای به‌کار رفته که با از دست دادن معنای پیشین، معنای جدید یافته است.

- (۱) تا پشت کمان می‌شکند ابروی شوخت / پیوسته ز ابروی تو پشتم چو کمان‌ست
(۲) به نوک ناوک چشم تو هر که قربان شد / ازو چه چشم توان داشتن رعایت کیش؟
(۳) اگر سفینه‌ی شعرم روان بود نه عجب / که می‌رود سحر از تنور دل طوفان
(۴) چو کرسی نهادند و خسرو نشست / به جام جهان‌بین کشیدند دست

۱۰- تعداد جملات کدام بیت با دیگر ابیات تفاوت دارد؟

- (۱) ساده‌لوحی بین که می‌خواهد شکار من شود / حلقه‌ی چشمی که در دام آورد صیاد را
(۲) غرقه‌ی خونم مرا بنگر مپرس / جامه و رویم ببین دیگر مپرس
(۳) دانی که چیست دولت؟ دیدار یار دیدن / در کوی او گدایی بر خسروی گزیدن
(۴) در پس آینه طوطی صفتم داشته‌اند / آن‌چه استاد ازل گفت بگو می‌گویم

۱۱- تعداد صفات عبارت زیر کدام است؟

«نویسندگان آمریکایی در آثارشان طیف متنوعی از شگردهای روایی را برای ایجاد تأثیرهای غنایی، به کار می‌گیرند، خلق ساختار داستان براساس بن‌مایه‌های درهم‌تنیده، فروکاستن رویدادهای بیرونی به کمترین حد ممکن، تمرکز بر بازتاب رویدادها در ذهن شخصیت‌هایی باریک‌بین و نازک‌طبع و نشان دادن شخصیت‌ها به صورت موجوداتی گرفتار در چنبره‌ی احساسات متناقض از ویژگی‌های آن‌ها است.»

(۱) دوازده (۲) ده (۳) یازده (۴) سیزده

۱۲- در کدام ابیات به ترتیب صفات بیانی «نسبی - فاعلی - مفعولی - مطلق» به کار رفته است؟

(الف) گرد از رخ نازنین به آزر فشان / کان هم رخ خوب نازنینی بوده است

(ب) همی رفت پویان به جایی رسید / که اندر جهان روشنایی ندید

(ج) کارهای خسرو ایران مرا گوینده کرد / زان که در هر ساعتی اوراست کرداری نوین

(د) چو پژمرده شد روی رنگین تو / نگرود دگر گرد بالین تو

(۱) ج - ب - د - الف (۲) د - الف - ج - ب (۳) ج - الف - ب - د (۴) د - ب - الف - ج

۱۳- در کدام بیت صفت مفعولی دیده نمی‌شود؟

(۱) امروز در فراق تو دیگر به شام شد / ای دیده پاس‌دار که خفتن حرام شد

(۲) در آفاق گشادست ولیکن بسته است / از سر زلف تو در پای دل ما زنجیر

(۳) دلم شکسته‌تر از شیشه‌های شهر شامست / شکسته باد کسی کاین چنینمان می‌خواست

(۴) بس در طلبت کوشش بی‌فایده کردیم / چون طفل دوان در پی گنجشک پریده

۱۴- مفهوم کدام بیت متفاوت است؟

(۱) پای سرعت در ره هموار می‌آید به سنگ / نرم‌رویی آورد بیرون ز سختی راه را

(۲) به عشق روی نکو دل کسی دهد سعدی / که احتمال کند خوی زشت نیکو را

(۳) مشتاق کعبه گر نکشد رنج بادیه / چندین جفای خار مگیلان که می‌برد؟

(۴) خواستم از رنجش دوری بگویم یادم آمد / عشق با آزار خویشاوندی دیرینه دارد

۱۵- بیت «هنر خوار شد جادویی ارجمند / نهان راستی، آشکارا گزند» با کدام بیت تقابل معنایی دارد؟

(۱) عالمی زاغ سیاه و نیست یک باز سپید / یک رمه افراسیاب و نیست پیدا پورزال

(۲) روزی که برف سرخ بیبارد ز آسمان / بخت سیاه اهل هنر سبز می‌شود

(۳) زاغ‌ها چون بینوایان دم فروبستند باز / بلبلان چون طوطیان اندر شکرخایی شدند

(۴) زودا که شود برگ نشاطش کف افسوس / باغی که دهد راه سخن زاغ و زغن را

۱۶- مفهوم عبارت زیر با کدام بیت نقض می‌شود؟

«گفتم علم در همه بایی لایق است و عالم در آن باب بر همه فایق؛ استعداد مجرد جز حسرت روزگار نیست.»

(۱) نیستم در انجمن غافل ز استعداد جنگ / هست چون فانوس جوشن زیر پیراهن مرا

(۲) بسیار برفتند و به جایی نرسیدند / ارباب فنون با همه علمی که بخوانند

(۳) مردی گمان مبر که به پنجه است و زور کتف / با نفس اگر برآیی دامن که شاطری

(۴) هم ز تلاشت بود پیل دمان را خطر / هم ز مصافت رسد شیر ژیان را زیان

۱۷- معنای «اگر» در کدام بیت متفاوت است؟

(۱) نباشید با من بدین رزمگاه / اگر سر دهم گر ستانم کلاه

(۲) تو شاهی و گر اژدها پیکری / بیاید بدین داستان داوری

(۳) اگر یار باشد جهان آفرین / به خون پدر جویم از کوه، کین

(۴) کنون تا بینم که با جام می / همی سست باشی و گر سخت پی؟

۱۸- کدام ابیات زیر با یکدیگر قرابت معنایی دارند؟

(الف) بمیر ای دوست پیش از مرگ اگر می‌زندگی خواهی / که ادریس از چنین مردن بهشتی گشت پیش از ما

(ب) با آن که هست هر دو جهان ملک این و آن / نفس تو را اگر تو بخواهی مسخر است

(ج) از چنبر نفس رسته بودند آن‌ها / بت‌ها همه را شکسته بودند آن‌ها

(د) خرد را اولین موجود دان پس نفس و جسم آن‌گه / نبات و گونه‌گون حیوان و آن‌گه جانور گویا

(هـ) کان که رست از رسم و عادت گوید او را سنتش / کای قفس بشکسته اینک شاخ طوبی مرحبا

(۱) هـ - ج - الف (۲) الف - ج - ب (۳) د - هـ - ج (۴) ب - د - الف

۱۹- مفهوم ابیات زیر به کدام بیت نزدیک است؟

«بیا عاشقی را رعایت کنیم / ز یاران عاشق حکایت کنیم»

از آن‌ها که خونین سفر کرده‌اند / سفر بر مدار خطر کرده‌اند»

(۱) تا در رگ تو مانده یکی قطره خون به جای / در دست از از پی فصد تو نشتر است (فصد = خون ریختن)

(۲) دامن برچیده صائب دورباش آفت است / از خس و خاشاک، دامن پاک باشد سرو را

(۳) داغ‌های ناامیدی یادگار از خود گذاشت / خرده‌ی عمرم که چون نقد شرار از دست رفت

(۴) به عاشق می‌دهی تعلیم جان دادن چه بی‌دردی! / چراغ صبح می‌داند طریق جان‌فشانی را

۲۰- ابیات هم‌میهی گزینه‌ها دو به دو با هم تناسب معنایی دارند به جز .....

- ۱) نیست درمان مردم کج بحث را جز خامشی / ماهی لبسته خون در دل کند قلاب را
آن کس که به قرآن و خبر زو نرهی / آن است جوابش که جوابش ندهی
- ۲) کسی کو هوای فریدون کند / سر از بند ضحاک بیرون کند
جهان به دیده‌ی ارباب معرفت هیچ است / چو حق ظهور کند باطلی نمی‌ماند
- ۳) بر نمی‌گردد برات قسمت حق خون مخور / نیست ممکن بازگردیدن به پستان شیر را
زان خرمن گل حاصل ما دامن چیده است / زان سیب ذقن قسمت ما دست بریده است
- ۴) پشت کردن بر دو عالم، رو به حق آوردن است / می‌برد این نعل وارون تا به منزل عشق را
شد ز دنیا چشم بستن جنت در بسته‌ام / خط کشیدن بر جهان، خط آمانی شد مرا